

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Päätöspäivämäärä 25.08.2026 § 28

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.08.2026

§ 28

Oikaisuvaatimus joukkoliikennelautakunnan päätökseen 21.04.2026 §21 Suunnitelma talvikauden 2026 - 2027 joukkoliikenteen tarjonnasta

2110/08.01.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

joukkoliikennepäällikkö Terhi Koski, p. 044 716 1133

juristi Anu Valtavaara, p. 044 482 6809

joukkoliikennesuunnittelija Timo Varshukov, p. 044 483 0105

Päätös

Lautakunta palautti asian valmisteluun.

Esittelijä jätti eriävän mielipiteen päätökseen.

Esittelijä

kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Joukkoliikennelautakunta päättää hylätä perusteluosassa yksilöityjen oikaisuvaatimusten tekijöiden oikaisuvaatimukset.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä lautakunnan jäsen Merja Vahter teki seuraavan palautusehdotuksen:

”Esitän, että lautakunta palauttaa kyseiseen kohtaan liittyvät asiat uudelleen valmisteluun, ottaen huomioon koululaisten tarpeet. Asukkaat edellyttävät, että heillä on mahdollisuus päästä Helsingintietä pitkin hoitamaan päivittäiskauppa-asiat

läheisissä marketeissa. Myös Keijupuiston ja Hennalan asukkaat, joiden määrä on merkittävä, kokevat jäävänsä joukkoliikennepalveluiden uuden suunnitelman osalta pahasti katveeseen. Lautakunnan velvollisuus on muistaa, että palvelut tuotetaan nimenomaan asukkaita varten. Oikaisuvaatimusten hylkääminen ei tätä tavoitetta toteuta.”

Jäsen Pekka Snåre kannatti palautusehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu ehdotus asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista tässä kokouksessa äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä todettiin, että käsittelyn jatkamista kannatti viisi jäsentä antamalla JAA-äänien (Tuliainen, Lehtimäki, Rantoila, Rönkkö, Heromaa-Karjalainen) ja asian palauttamista valmisteluun kannatti kuusi jäsentä antamalla EI-äänien (Ylä-Jääski, Nieminen, Liuksiala, Murto, Snåre, Vahter). Kolme äänesti tyhjää (Sankari, Jalonen, Knuuttila).

Puheenjohtaja totesi suoritettuna äänestyksen jälkeen, että asian käsittelyä ei jatketa jäsen Vahterin palautusesityksen tulleen hyväksytyksi äänin 6–5 (3 tyhjää). Asia palautetaan valmisteluun.

Perusteluosa

Kunnan jäsenet [redacted] (jatkossa OV1), [redacted] (OV2), [redacted] (OV3), [redacted] (OV4), [redacted] (OV5), [redacted] (OV6), [redacted] (OV7), [redacted] (OV8) ja [redacted] (OV9) ovat kukin tehneet oikaisuvaatimuksen joukkoliikennelautakunnan päätöksestä 21.4.2026 tekemästä päätöksestä §21 Suunnitelma talvikauden 2026–2027 joukkoliikenteen tarjonnasta. Oikaisuvaatimuksissa on vaadittu linjan 12 palauttamista talvikauden 2025–2026 mukaiselle reitilleen (OV1, OV2, OV6, OV7,

OV8, OV9) ja/tai asian palauttamista valmisteluun (OV1, OV6, OV8).

Oikaisuvaatimuksen tueksi on myös kerätty 165 kuntalaisen nimilista (OV 9). Lisäksi päätöksestä on jätetty yksi huomautus. Koska oikaisuvaatimukset kohdistuvat samaan päätökseen ja niissä on osin esitetty samansisältöisiä perusteluja, ne käsitellään tässä yhteisesti teemoittain.

KOULUMATKAN PITENEMINEN

OV1, OV2, OV3, OV4, OV5, OV6, OV7, OV8 ja OV9 ovat esittäneet, että lasten koulumatka pitenee huomattavasti ajallisesti ja kävelymatkojen osalta sekä muuttuu turvattommaksi tienylitysten vuoksi.

Joukkoliikennelautakunnalle toimitetun selvityksen perusteella koululaisten koulumatkat Jokimaalta Salpausselän ja Länsiharjun kouluille pitenevät korkeintaan 5–10 minuuttia ajallisesti linjan 12 reittimuutoksen seurauksena, minkä lisäksi kävelymatkat pysyvät ennallaan vaihtaessa linjalta 12 linjalle 32 Eteläisellä Rengastiellä Alijuhakkalantien pysäkiparilla. Vaihtoehtoinen reitti Salpausselän koululle kulkee Jokimaalta vaihtamalla matkakeskuksella linjalta 12 linjoille 3, 4, 5, 6, 14, 24, 32 tai 590. Länsiharjun koululle vaihtoehtoinen reitti kulkee Kaarikadun kautta, jossa Rahikankadun pysäkiltä on noin 500 metrin kävely koululle. Näin ollen joukkoliikennepalvelut ovat käytettävissä koulumatkoihin edelleen linjastomuutosten myötäkin ja koulumatkan pituudet sekä kävelymatkat pysyvät kohtuullisina. Joukkoliikenteen suunnittelussa huomioidaan muun muassa eri käyttäjäryhmien tarpeita ja koululaiset ovat yksi käyttäjäryhmä muiden joukossa. Oikaisuvaatimuksiin liittyvältä linjan 12 palvelualueelta Jokimaalla joukkoliikennettä käyttää koulupäivinä noin 15–20 koululaista.

Joukkoliikennelautakunnalle toimitetun selvityksen perusteella reittimuutoksen ei arvioida aiheuttavan sellaisia muutoksia kouluyhteyksiin, että koulumatkojen kesto ylittäisi perusopetuslain 32 §:ssä säädetty enimmäiskestot. Mahdollinen oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen arvioidaan kuitenkin erikseen opetuksen

järjestäjän toimesta. Oppilaiden huoltajilla on halutessaan mahdollisuus hakea opetuksen järjestäjältä perusopetuslain 32 §:n mukaista maksutonta kuljetusta, mikäli koulumatka muodostuu oppilaan iän tai muiden olosuhteiden vuoksi liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

SAAVUTETTAVUUS JA PALVELUTASO

OV₁, OV₂, OV₃, OV₄, OV₆, OV₇ ja OV₉ katsovat, että Jokimaan alueen saavutettavuus ja palvelutaso heikkenevät linjan 12 muutosten seurauksena. Linjalla ei pääse enää suoraan lähimpään päivittäistavarakauppaan, lähikouluihin, keskustaan eikä esimerkiksi Sopenkorven tai Harjulan Setlementin vanhusten palvelutalojen alueelle.

Joukkoliikennelautakuntalle selvitetyn perusteella linjan 12 reitin varrella sijaitsee päivittäistavarakauppa Huovilankadun alussa. Kauppaan on linjan 12 pysäkeiltä noin 100 metrin kävelymatka. Lisäksi useampi päivittäistavarakauppa palvelee linjan 12 toisen päätepysäkin yhteydessä kauppakeskus Trion ja kauppatorin ympäristöissä. Alueen liikennöinti mahdollistaa siis edelleen kauppayhteydet joukkoliikenteellä.

Muut harrastus- ja vapaa-ajan yhteydet toteutuvat kaikille linjan 12 aikataulukauden 2025–2026 palvelualueille joko vaihdottomina tai vaihdollisesti kohtuullisin kävelymatkoin kertalipun voimassaolon sisällä.

STRATEGIA JA ILMASTOVAIKUTUKSET

OV₃, OV₄, OV₅, OV₇, OV₈ ja OV₉ vetoavat oikaisuvaatimuksissaan kaupungin joukkoliikennestrategiaan, jonka mukaan joukkoliikennettä on kehitettävä asiakaslähtöisesti mahdollistaen autottoman arjen helposti, esteettömästi ja vähäpäästöisesti. Oikaisuvaatimusten mukaan päätös ei noudata strategian periaatteita.

Joukkoliikennelautakunnalle esitellyn mukaisesti (15.10.2025 § 57, 20.1.2026 § 26) linjan 12 liikennöintiaikoja on pystytty laajentamaan kesäliikenteen 2026 alusta

erityisesti viikonloppuisin reittimuutoksen seurauksena. Linja on liitetty osaksi Jokimaata korkeamman palvelutason Keijupuiston laatukäytävään, jonka päädyssä linja kulkee edelleen Jokimaalle. Linjan liikennöintiaikojen laajentaminen ja sunnuntailiikenteen aloittaminen mahdollistavat aiempaa useammalle kuntalaiselle strategian mukaisen autottoman ja esteettömän arjen. Linjan 12 muutokset parantavat Jokimaan alueen saavutettavuutta erityisesti matkakeskukselta ja Lahden keskustasta. Jokimaan palvelutaso täyttää alueelle joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelmassa määritellyn palvelutasoluokkien 4–5 palvelutason.

Linja 12 on kilpailutettu elokuusta 2027 alkaen 19.11.2025 §70 mukaisesti kohteeseen 18, joka operoidaan pääasiallisesti sähköbussein alentaen linjakohtaisia hiilidioksidipäästöjä tavoitellen strategian mukaista päästöjen vähentämistä.

OSALLISTAMINEN, PÄÄTÖKSENTEKO JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

OV1, OV8 ja OV9 näkevät, että linjan 12 muutoksissa ei ole kuultu riittävästi Jokimaan alueen asukkaita, päätöksenteko asiasta on ollut epäselvää, joukkoliikennelautakunta ei olisi ymmärtänyt muutosten vaikutuksia ja muutosten vaikutusten arviointia ei olisi toteutettu riittävällä tasolla.

Joukkoliikenteen suunnittelua ja kehittämistä ohjaavat muun muassa Lahden kaupungin strategia, Lahden kaupunginvaltuuston hyväksymä Lahden seudun liikenteen joukkoliikennestrategia, joukkoliikennelautakunnan hyväksymä joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelma sekä käytettävissä olevat määrärahat. Lahden seudun liikenne on tehnyt vaikutustenarviointia muun muassa joukkoliikennestrategiatyössä sekä palvelutasosuunnitelmatyössä ja lisäksi aina suunniteltaessa tarkemmin joukkoliikennettä ja linjastoa. Vaikutustenarvioinnin perusteella muutokset linjastoon ovat perusteltuja, päätettyjen joukkoliikennestrategian ja palvelutasosuunnitelman mukaisia, kustannustehokkaita sekä parantavat siten joukkoliikenteen palvelutasoa kokonaisuudessaan laatukäytävien myötä.

Tarjouskilpailua 6 / 2025 käynnistäessä (15.10.2025 päätös § 57) on määritetty kilpailutettavan liikenteen reitit ajanjaksolle 6 / 2026–8 / 2027.

Kilpailutusvaiheessa ei järjestetty laajaa osallistamista, sillä tarjouskilpailun mukainen linjasto palvelee aiempien reittien palvelualueilla joko suoraan yhteyksien, vaihdollisesti tai kohtuullisin kävelymatkoin. Alueellisiin palvelutasoihin ei kilpailutuksessa tehty muutoksia, vaan palvelutasosuunnitelmassa määritellyt alueelliset vähimmäispalvelutasot täyttyvät myös uusien reitityksien.

Reittimuutoksista päättäneellä joukkoliikennelautakunnalla oli käytössään karttamateriaalit muutoksista, minkä lisäksi uusien reittien mukaiset kartat olivat julkisesti saatavilla kilpailutusvaiheessa kilpailutuspalvelusta. (15.10.2025 päätös § 57, 20.1.2026 § 26)

Suunnitelma joukkoliikenteen talvikauden 2026–2027 liikenteen tarjonnasta on käsitelty ja hyväksytty joukkoliikennelautakunnassa 21.04.2026 §21, päätös on ollut nähtävillä Lahden kaupungin verkkosivuilla sekä asiasta on Lahden seudun joukkoliikenteen puolesta tiedotettu asianmukaisesti. Vaikutusten arviointi on tehty asianmukaisesti sekä riittävällä tasolla. Valmisteltu talviliikenne on ollut päätettyjen joukkoliikennestrategian sekä palvelutasosuunnitelman mukaista, alueellisiin palvelutasoihin ei tehty oikaisuvaatimusten kohteena olevan osalta muutoksia ja alueelliset vähimmäispalvelutasot täyttyvät myös uusien reitityksien.

Linjastomuutoksen ja laatukäytävien myötä joukkoliikenteen palvelutasoa on parannettu – laatukäytävien varrella asuu noin 60 000 lahtelaista 500 metrin säteellä laatukäytävän pysäkeistä.

PERUSTEET MUUTOKSELLE

OV8 esittää, ettei lautakunnan päätöksessä §21 Suunnitelma talvikauden 2026–2027 joukkoliikenteen tarjonnasta esitetä riittäviä perusteluja linjan 12 reittimuutokselle.

Muutos pohjautuu joukkoliikennelautakunnan päätöksiin 15.10.2025 §57

Tarjouskilpailun 6 / 2025 käynnistäminen, kohteet 11–13 ja 20.01.2026 §6

Suunnitelma kesäkauden 2026 joukkoliikenteen tarjonnasta.

Joukkoliikennelautakunnan päätöksessä 15.10.2025 §57 Tarjouskilpailun 6 / 2025 käynnistäminen, kohteet 11–13 linjan 12 muutoksia kuvataan seuraavasti:

Linja 12 palvelee jatkossakin Jokimaan yrityspuiston ja Ala-Okeroisen alueita. Linja 12K tekee käynnin Kempowerilla tarvittavina työmatka-aikoina. Linjalle tehdään reittimuutos, jossa linja ajaa jatkossa Hennalan sijaan Mäntsäläntien ja Kaarikadun kautta. Linja muodostaa em. kaduilla linjaparin linjan 16 kanssa tarjoten talviruuhkassa 15 minuutin vuorovälin ja muina aikoina pääsääntöisesti 30 minuutin vuorovälin alueella.

Kohteiden 11–13 suunnitellulla linjastolla saavutetaan monilta osin palvelutason parannuksia niin vuorovälin, matka-aikojen nopeuttamisen, liikennöintiaikojen laajentamisen kuin esimerkiksi parempien Matkakeskus-yhteyksien suhteen. Palvelua on myös kohdistettu alueille, joissa kysyntää ja/tai potentiaalia on eniten. Alueet, joilla vuoroväliä on harvennettu, on tutkittu eikä muutoksella arvioida olevan merkittävää vaikutusta matkustukseen. Vähintään palvelutasosuunnitelman mukainen palvelutaso saavutetaan kaikilla alueilla, joita suunnittelu koskee.

Joukkoliikennelautakunnan päätöksessä 20.01.2026 §6 Suunnitelma kesäkauden 2026 joukkoliikenteen tarjonnasta perustellaan tarkemmin laatukäytävien syitä.

Laatukäytävät

Tiheästi liikennöivillä linjoilla muodostetaan yhteensä kymmenen laatukäytävää, joilla vuoroväli ei pääsääntöisesti ylitä kesällä 10–20 minuuttia päiväliikenteessä. Poikkeuksen muodostavat alkuvaiheessa Keijupuiston ja Nastolan laatukäytävät, joilla liikennettä tihennetään matkustajamääriin perustuen vasta talvikaudeksi. Laatukäytävällä tarkoitetaan joukkoliikennekäytävää, jolla useamman linjan aikataulusuunnittelulla muodostetaan tietyllä kadulle tiheä vuoroväli usean linjan

yhdistelmällä, jotka laatukäytävän päässä haarautuvat palvelemaan matalamman palvelutason alueita. Laatukäytävien tavoitteena on palvella erityisesti korkean kysynnän ja matkustuspotentiaalin alueita, joilla on suuri asukastiheys.

Laatukäytävien perustaminen perustuu talvikaudella 2025–2026 toteutettuun Niemen – Mukkulan laatukäytäväpilottiin, jossa liikennöidään 15 minuutin yhdistetyllä vuorovälillä linjoin 2 ja 32 entisen linjan 2 puolen tunnin vuorovälin sijaan. Pilotin ensimmäisten kuukausien aikana laatukäytävän matkustajamäärä on kasvanut yli 30 % verrattuna vuoden 2024 vastaavaan ajanjaksoon. Laatukäytävillä saatavan kustannustehokkuuden myötä palvelutasoa pystytään nostamaan Herrasmannissa, Kytölässä, Nikkilässä, Launeenkadulla ja Hollolan Kukkilassa ilman merkittävää kustannustason nousua.

ULANINKADUN KÄÄNTÖPAIKKA

OV8 vaatii oikaisuvaatimuksen yhteydessä julkisuus- ja tiedonsaantioikeuden perusteella tietoja Ulaaninkadun kääntöpaikan ja muiden vastaavien investointien kustannuksista, selvityksen investointien tarkoituksenmukaisuudesta suhteessa linjan lakkauttamiseen, valmistelusta vastanneiden viranhaltijoiden nimet sekä päätökseen osallistuneiden toimielinten ja päättäjien nimet.

Ulaaninkadun kääntöpaikan ja kuljettaja-WC:n rakentamisen kokonaiskustannus on ollut 149 776 euroa. Saman projektin yhteydessä kääntöpaikka on rakennettu myös Kyrölänkadulle, jossa rakentamisen kustannukset ovat olleet 165 950 euroa.

Ulaaninkadun investointi on poistanut tarpeen peruuttamiselle suojatien yli linja-autoa käännettäessä, mikä on poistanut merkittävän turvallisuusriskin ja parantanut alueen liikenneturvallisuutta. Tieliikenteessä tapahtuvien loukkaantumisten ja kuolemien yksikköarvot vaihtelevat vuoden 2022 hinnoissa 85 000 euron ja 2,84 milj. euron välillä, mikä korostaa investoinnin tarkoituksenmukaisuutta.

Investoinnin tarkoituksenmukaisuutta lisää kuljettajien mahdollisuus käydä WC:ssä pitkällä heilurilinjalla Ulaaninkatu – Vierumäki. WC:n rakentaminen mahdollistaa

useamman linjakierroksen ajamisen samalla linja-autolla ilman kuljettajanvaihtoja, mikä välillisesti laskee liikennöinnin kustannuksia liikennöitsijän kuljettajanvaihtoista johtuvien siirtoajojen vähentyessä. Kuljettaja-WC:iden ylläpitokustannuksia laskutetaan liikennöitsijöiltä erikseen.

Kääntöpaikkojen ja WC-tilojen rakentamisesta on päätetty Kaupunkiympäristölautakunnassa 22.5.2024 asiassa §68 Joukkoliikenteen kuljettajien wc-tilojen järjestäminen Lahden kaupungin alueella ja 21.5.2025 asiassa §78 Joukkoliikenteen infratarpeiden katusuunnitelmat ja yleisten alueiden suunnitelmat. Päätöksissä kerrotaan valmistelusta vastanneiden viranhaltijoiden ja päättäjien tiedot.

Edellä esitetyn perusteella joukkoliikennelautakunta katsoo, ettei oikaisuvaatimuksissa esitetyt perusteet anna aihetta muuttaa päätöstä.

Muutoksenhaku: Kunnallisvalitus

Toimenpiteet: Ote oikaisuvaatimuksen tekijälle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi valmistelijoille